

му її отримання від інших органів державної влади, банків, фінансових установ;

підвищення інституційної та навчальної спроможності органів державної виконавчої служби шляхом підвищення кваліфікації працівників органів державної виконавчої служби, розробки нових навчальних програм, котрі будуть орієнтуватися на нову класифікацію посад та будуть спрямовані на забезпечення кар'єрного росту державного виконавця.

Таким чином, комплексне розв'язання проблеми потребує запровадження в Україні такого правопорядку, що забезпечував би належне, своєчасне, повне й неупереджене виконання судових рішень, а також відповідальне ставлення посадових осіб ДВС до здійснення своїх повноважень. Удосконалення діяльності органів державної виконавчої служби полягає в перебудові та запровадженні нових форм та методів діяльності, які мають бути спрямовані на зміну підходів до оцінки ефективності діяльності органів цієї системи, забезпечення належного рівня захис-

ту прав і законних інтересів особи, зростання довіри до органів виконавчої влади в цілому.

Слід зазначити, що процес удосконалення організації діяльності органів державної виконавчої служби є складним і важливим завданням, внаслідок чого потребує етапності, послідовності й обґрунтованості. На кожному з таких етапів має бути забезпечений принцип рівнозначності діяльності органів ДВС, оскільки чіткий баланс їхніх прав дозволить кожному суб'єкту системи не тільки активно впливати на хід та результати роботи іншого, а й стримувати один одного від порушень закону, при цьому «гальмуючи» високу активність системи в цілому. За своєю суттю вдосконалення не завершиться ніколи, а лише розвиватиметься та набуватиме якісно нових змін. Однак без належного захисту прав і свобод усіх суб'єктів суспільного процесу неможлива розбудова правової держави та громадянського суспільства, тому реформування органів державної виконавчої служби України є складовою інших реформ в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Про виконавче провадження: Закон України // Відомості Верховної Ради України від 18.06.1999 – 1999 р., № 24, стаття 207.
3. Про звернення громадян: Закон України // Відомості Верховної Ради України від 19.11.1996 – 1996 р., № 47, стаття 256
4. Положення про Державну виконавчу службу України : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 229 / Офіційний вісник України від 15.07.2014 – 2014 р., № 54, стор. 103, стаття 1456, код акту 73131/2014.
5. Железняк М. Проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Право України. – 2004. – № 11. – С. 140–143.
6. Лопушинський І.П. Довіра до влади як державотворчий чинник в Україні / І.П.Лопушинський. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Admin/Downloads/Ttpdu_2013_2_23%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/Ttpdu_2013_2_23%20(1).pdf).
7. Люстрація у Державній виконавчій службі України // Протокол : юридичний інтернет-ресурс. – Режим доступу : http://protokol.com.ua/ua/lyustratsiya_u_derzavniy_vikonavchiy_slugbi_ukraini/
8. Мулявка Д.Г. Підвищення ефективності виконання судових рішень як умова побудови правової держави / Д.Г.Мулявка // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 5. – С. 151. – Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/5_2014/42.pdf.
9. Стаднік Г.В. ДВС: новий статус та законодавчі новації / Г.В.Стаднік // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 3. – С. 5–9.
10. Сторожук Д. Ми оголосили боротьбу з корупцією і за підняття соціального статусу державного виконавця / Д.Сторожук // Ера Медіа. – Режим доступу : http://eramedia.com.ua/article/198899-dmitro_storozuk_mi_ogolosili_borotbu_z_koruptcyu_za_pdneyatya_sotcalnogo_statusu_derzavnogo_vikonavtsya/reklama@radioera.com.ua
11. Звіт про роботу органів державної виконавчої служби за 2013 рік. – Режим доступу: <http://dvs.gov.ua/ua/page/20>.

УДК 342.9

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Балика Г.О.,
аспірант кафедри конституційного,
міжнародного та адміністративного права
Інституту права імені В.В. Сташиса
Класичний приватний університет

Стаття присвячена дослідженню поняття та елементів адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України. Здійснено аналіз таких фундаментальних понять адміністративного права як «орган державної влади», «адміністративно-правовий статус органу державної влади», «компетенція органу державної влади». Проведено дослідження наукових підходів до визначення поняття та структури адміністративно-правового статусу органів державної влади. Запропоновано авторське визначення поняття та елементів адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України.

Ключові слова: Пенсійний фонд України, орган державної влади, адміністративно-правовий статус органу державної влади, компетенція органу державної влади.

Балыка А.О. / ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ И ЭЛЕМЕНТОВ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСА ПЕНСИОННОГО ФОНДА УКРАИНЫ / Классический приватный университет, Украина

В статье анализируются понятие и элементы административно-правового статуса Пенсионного фонда Украины. Осуществлен анализ таких фундаментальных понятий административного права как «орган государственной власти», «административно-правовой статус органа государственной власти», «компетенция органа государственной власти». Проведено исследование научных подходов к определению понятия и структуры административно-правового статуса органов государственной власти. Предложено авторское определение понятия и элементов административно-правового статуса Пенсионного фонда Украины.

Ключевые слова: Пенсионный фонд Украины, орган государственной власти, административно-правовой статус органа государственной власти, компетенция органа государственной власти.

Balyka H.O. / DEFINITION AND ELEMENTS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE UKRAINIAN PENSION FUND / Classic Private University, Ukraine

This article analyzes the definition and elements of administrative and legal status of the Ukrainian pension fund. The analysis of such fundamental concepts of administrative law as a «state body», «administrative and legal status of the state body», «competence of the state body». A study of scientific approaches to the definition and structure of administrative and legal status of state bodies. The author's definition of the concept and elements of administrative and legal status of the Ukrainian pension fund is proposed.

Issues of definition and structure of administrative and legal status of a particular state body is crucial to address the improvement of its activities, the definition of the role and place in the system of government and improving the performance of its activities. The Ukrainian pension fund has all the features that distinguishes the theory of administrative law for the central authorities, namely organizational separate part of the state apparatus that carries out on behalf of the State management function has a competence framework, the territorial scope of activities created in the manner prescribed by law or other legal act. Administrative and legal status of the Ukrainian pension fund determines its position in the executive branch and creates conditions for the ability of the Fund for its unilateral actions (acts) generate, modify or terminate the administrative and legal relations in the implementation of state social policy.

Peculiarities of administrative and legal status of the Ukrainian pension fund due to its structure, the nature of and role in social and economic policy. Administrative and legal status of the Ukrainian pension fund is a complex phenomenon that consists of several components. The main element of the administrative and legal status of the Ukrainian pension fund is competence, which includes powers (rights and obligations) and object management. But only the allocation of competence in administrative structure and legal status of the Ukrainian pension fund, or the identification of concepts such as «competence» and «administrative and legal status» is a misnomer, because the analysis of the rights and obligations of jurisdiction does not reveal the full contents of the administrative and legal status the Ukrainian pension fund. Thus, the study of administrative and legal status of the Ukrainian pension fund consider it appropriate to allocate jurisdiction except such additional elements of administrative and legal status of the Ukrainian pension fund as tasks and functions, responsibilities, organization and functioning of interaction with other government agencies.

Key words: Ukrainian pension fund, state body, administrative and legal status of state body, competence of state body.

Визначення адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України є складовою проблеми сучасного реформування пенсійної системи в Україні, яке посідає важливе місце в соціальній політиці держави. У зв'язку із суспільно-державною значимістю ролі Пенсійного фонду України, його адміністративно-правовий статус і правові засади діяльності потребують сучасного дослідження на науковому рівні.

Наукове визначення поняття «адміністративно-правовий статус Пенсійного фонду України» неможливе без дослідження загальних понять правового статусу органу державної влади одночасно із узагальненням характерних особливостей Пенсійного фонду України. Незважаючи на те, що адміністративно-правовий статус органів державної влади неодноразово був предметом наукових досліджень таких авторів як Н. О. Армаш, М. К. Золотарьова, А. М. Подоляка, С. А. Буткевич, Н. О. Зезека, О. В. Пономарьов, С. О. Марченкова, проте в науковій літературі немає єдиного підходу щодо правової природи, поняття та структури адміністративно-правового статусу органів державної влади. Варто зазначити, що поняття та елементи адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України до цього часу не досліджувалися.

Метою статті є комплексне дослідження поняття та структури адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України.

Визначення поняття адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України та його структури має здійснюватися шляхом аналізу таких понять як «орган державної влади», «адміністративно-правовий статус органу державної влади», «компетенція органу державної влади» та встановлення логічного зв'язку між ними.

Юридична енциклопедія визначає орган державної влади як колегіальний або одноособовий орган, наділений юридично визначеними державно-владними повноваженнями та необхідними засобами для здійснення функцій і завдань держави [1, с. 287]. Ю. М. Оборотов зазначає, що кожен державний орган виступає як самостійний, структурно відокремлений елемент державного апарату, наділений компетенцією для здійснення своїх функцій. Створення державного органу пов'язано з існуванням правової підстави, тобто визначається чинним законодавством. Система державних органів встановлюється конституцією та кожен державний орган виконує чітко визначені нормативами види діяльності. Крім того, його організаційна структура, компетенція, територіальні та темпоральні межі діяльності, місце в системі державного апарату і

порядок взаємодії з іншими державними органами закріплюється в нормативно-правових актах. Орган державної влади наділяється владними повноваженнями та можливістю застосування примусових засобів для здійснення своїх функцій. Державний орган має свою сферу діяльності, або предмет відання. Для функціональної характеристики державного органу використовується поняття «компетенція», яке охоплює коло та обсяг повноважень та обов'язків державного органу, а також предмет його відання. Державний орган може діяти виключно в межах своєї компетенції та предмета відання [2, с. 142].

Серед органів державної влади важливе місце посідають органи виконавчої влади, що здійснюють функції державного управління економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом. Такі органи є державними і разом з органами законодавчої та судової влади складають єдиний державний апарат. Тому органи виконавчої влади мають усі найважливіші ознаки державних органів, але, крім того, вони мають і власні специфічні риси, які обумовлені завданнями та особливим характером державного управління. В адміністративно-правовій науці існують різні підходи щодо визначення поняття «орган виконавчої влади», але ми розділяємо точку зору Ю. П. Битяка, який визначає орган виконавчої влади як організацію, яка є частиною державного апарату, має певну компетенцію, структуру, територіальний масштаб діяльності, утворюється у порядку, встановленому законом або іншим правовим актом, володіє певними методами роботи, наділена повноваженнями виступати за дорученням держави і покликана у порядку виконавчої діяльності здійснювати керівництво економікою, соціально-культурним будівництвом та адміністративно-політичною діяльністю [3, с. 61].

Цікавим є твердження В. Б. Авер'янова про те, що для кожного органу виконавчої влади характерна насамперед організаційна відокремленість від інших елементів апарату державного управління. Водночас другою найважливішою характеристикою є функціональна відокремленість, котра характеризує різні аспекти компетенції та фактичної діяльності цих органів. Саме дані ознаки є ключовими при виділенні окремих видів органів виконавчої влади [4, с. 208].

Традиційною у юридичній літературі є вказівка на те, що правовий статус – це відправна точка, з якої необхідно виходити на початку аналізу будь-яких суб'єктів державних правовідносин. Термін «status» з латинської мови перекладається як становище, положення, а отже, у правовій науці він покликаний позначати певне місце суб'єкта пра-

вовідносин серед інших. Залежно від різновидів суб'єктів правовий статус може включати в себе досить широкий спектр правових характеристик. Це може стосуватися обсягу прав, обов'язків, компетенції, співвідношення цих понять та ще багатьох інших нюансів, які прямо чи опосередковано можуть впливати на становище суб'єкта. Н. О. Армаш, досліджуючи поняття та зміст правового статусу, на підставі аналізу літератури з теорії держави та права, конституційного права, робить висновок про те, що термін «правовий статус» вживається переважно щодо таких категорій, як «людина», «громадянин», «іноземець», «особа без громадянства», «державний службовець», тобто позначає статус (становище) фізичної особи, а стосовно юридичних осіб (у тому числі органів державної влади) вживається термін «компетенція», що за визначенням має бути тотожним терміну «правовий статус». Дослідниця зазначає, що поряд з терміном «компетенція» щодо правової характеристики будь-яких організацій (юридичних осіб) використовується поняття «правосуб'єктність», яка знаходить свій вираз у компетенції їх органів, тобто в сукупності прав та обов'язків, що надаються їм для виконання відповідних функцій. Що ж до правосуб'єктності індивідів, то вона є складним явищем, до якого входять правоздатність та дієздатність. Як відмічає автор, така позиція характерна для науковців теорії держави і права, а переважна більшість фахівців адміністративного права при характеристиці тих чи інших державних органів, використовує термін «правовий статус» [5, с. 56].

Тієї ж думки дотримується і В. Б. Авер'янов, аналізуючи поняття «правосуб'єктність», «компетенція» та «правовий статус», та доходить висновку, що поняття адміністративно-правового статусу охоплює комплекс конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплені за відповідним суб'єктом нормами адміністративного права. Тобто необхідно ознакою набуття особою адміністративно-правового статусу є наявність у неї конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, які реалізуються даною особою як в адміністративних правовідносинах, так і поза ними. Також науковець розмежовує поняття «адміністративна правосуб'єктність» та «адміністративно-правовий статус», зазначаючи, що коли йдеться про потенційну здатність суб'єкта адміністративного права мати певні права і виконувати обов'язки, акцентується увага на його адміністративній правосуб'єктності, а коли йдеться про наявність у того ж суб'єкта права і обов'язки, то мається на увазі його адміністративно-правовий статус [4, с. 194].

Варто зазначити, що підходи до визначення поняття та змісту такої правової категорії як «компетенція державного органу» є досить різноманітними. Проаналізувавши визначення, існуючі в юридичній літературі, можна зробити висновок, що зміст компетенції залежить від місця, яке займає державний орган у механізмі держави, відповідно, чим вище місце займає державний орган або його посадова особа в ієрархічній системі органів державної влади, тим ширше є обсяг компетенції, яким його наділено. Компетенція органів державної влади закріплена законодавчо, зокрема, в Конституції України, законах та інших нормативно-правових актах. Обсяг компетенції залежить від виду державного органу, гілки влади, до якої цей орган належить, і визначає взаємовідносини з іншими органами державної влади та посадовими особами. Обсяг та зміст компетенції державного органу залежать від управлінських функцій держави, які він реалізує.

На думку І. Л. Бачило, функції, будучи складовою частиною компетенції органа, визначають, «що» робить орган. Здійснюючи визначені йому функції та повноваження, орган реалізує свою компетенцію, діє у відповідності з нею та в її межах. Водночас, автор, розглядаючи функції та повноваження як елементи компетенції, посиляється на визначення компетенції широкого змісту, а визначенням компетенції вузького змісту вважає тільки права та юри-

дичні обов'язки органу, які складають його повноваження [6, с. 54].

А. О. Ткаченко, досліджуючи поняття компетенції державного органу, робить висновок, що позиція фахівців з теорії держави і права зводиться до того, що компетенцію становлять права та обов'язки (повноваження), натомість фахівці з адміністративного права часто відносять до складових компетенції повноваження, предмети відання, функції, завдання органу, відповідальність. При цьому досить поширеною в сучасних наукових розробках є позиція щодо визначення компетенції як сукупності предметів відання і повноважень. А такі поняття, як функції, завдання, відповідальність є елементами адміністративно-правового статусу органу державної влади поряд із компетенцією. Ми підтримуємо позицію А. О. Ткаченко, яка вважає, що компетенція характеризується сукупністю закріплених юридично прав і обов'язків (повноважень) органів влади (органів державної влади та органів місцевого самоврядування), їхніх посадових осіб з приводу вимоги певної поведінки від фізичних і юридичних осіб та предметів відання, закріплених Конституцією України, законами України та підзаконними нормативно-правовими актами (компетенційними законодавчими актами) [7, с. 197]. Такої ж позиції дотримується і М. К. Золотарьова, яка стверджує, що компетенція державних податкових інспекцій містить повноваження (права та обов'язки) та предмет відання. Виходячи з того, що права ДПП збігаються з їх обов'язками, автор визначає, що ДПП наділені обов'язками у прямому значенні цього слова, які можна розглядати у призмі їх поділу на загальні та спеціальні. До загальних належать конституційно обумовлені обов'язки органів державної влади; спеціальні обов'язки ДПП, встановлені спеціальними законами з питань оподаткування та відповідними нормативно-правовими актами. Автором зроблено висновок, що стосовно ДПП зміст їх предмету відання становлять нормативно-врегульовані суспільні відносини з платниками податків, що перебувають на обліку ДПП у межах певної території, з приводу дотримання ними вимог податкового та іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на органи державної податкової служби України, та іншими суб'єктами з приводу реалізації державної податкової політики [8, с. 6].

Варто зазначити, що адміністративно-правовий статус органів державної влади неодноразово був предметом дисертаційних досліджень серед українських науковців. Проте, підходи до визначення його поняття та структури серед вчених відрізняються. Так, за твердженням А. М. Подольки, складовими адміністративно-правового статусу ДАІ є компетенція, правозастосування та юридична відповідальність [9, с. 8]. До таких же висновків доходить і С. А. Буткевич [10, с. 7] та Н. О. Зезека [11, с. 8]. О. В. Пономарьов визначає такі елементи адміністративно-правового статусу, як мета, завдання, функції; компетенція; організація діяльності; юридична відповідальність [12, с. 6].

С. О. Марченкова пропонує наступне визначення: «Адміністративно-правовий статус прокуратури України – це сукупність правосуб'єктності органів і посадових осіб прокуратури, обов'язків Генерального прокурора та підпорядкованих йому прокурорів, прав Генерального прокурора та підпорядкованих йому прокурорів, особливостей заохочення і спеціальної (адміністративної) дисциплінарної відповідальності прокурорів». До сфери адміністративно-правового статусу органів і посадових осіб прокуратури України С. О. Марченкова відносить правосуб'єктність, обов'язки і права щодо представництва інтересів громадянина та держави в суді та нагляду за додержанням законів, відповідальність за неналежне виконання поставлених на нього завдань [13, с. 7].

М. М. Добкін визначає адміністративно-правовий статус виконавчих органів міських рад як регламентоване нормами адміністративного права становище цих органів з притаманною їм сукупністю прав, обов'язків, гарантій ді-

яльності виконавчих органів міських рад і посадових осіб та відповідальністю за свою діяльність. Автор виділяє в якості елементів адміністративно-правового статусу виконавчих органів міських рад їхні права, обов'язки, гарантії і відповідальність як суб'єктів права. Також науковець зазначає, що передумовою виникнення адміністративно-правового статусу виконавчих органів міських рад є наявність у цих органів місцевого самоврядування адміністративної правосуб'єктності, яка свідчить про те, що зазначений орган є суб'єктом адміністративного права. Адміністративна правосуб'єктність розуміється як здатність виконавчого органу мати й здійснювати суб'єктивні права й обов'язки. М. М. Добкін доходить висновку, що адміністративно-правовий статус виконавчих органів міських рад визначається як передбачена адміністративно-правовими нормами сукупність прав і обов'язків виконавчих органів, які обумовлюють їх місце і роль у системі місцевого управління, характер їхніх взаємовідносин із членами територіальної громади, органами місцевого самоврядування та органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями та їхніми посадовими особами, а також гарантії реалізації передбачених законодавством прав та обов'язків виконавчих органів міських рад і їхніх посадових осіб і відповідальність за виконання повноважень суб'єктами місцевого самоврядування [14, с. 8].

Російський вчений К. В. Карелін зазначає, що специфіка правового статусу органу держпознагляду визначається покладеними на нього завданнями з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій і складається з наступних елементів: мета діяльності, завдання діяльності, функції, повноваження, сукупність яких і складає їх компетенцію. Крім того, існують елементи, які не є частиною адміністративно-правового статусу органу, але впливають на нього, визначають його зміст. До них, зокрема, відносяться категорії організаційно-правового характеру [15, с. 9].

На думку Є. Є. Додіної адміністративно-правовий статус громадської організації визначається як правове положення громадської організації у відносинах із суб'єктами виконавчої влади, врегульоване нормами конституційного та адміністративного права. Автор розглядає адміністративно-правовий статус громадських організацій як частину загального правового статусу громадських організацій, пропонує розрізняти загальний адміністративно-правовий статус, однаковий для всіх громадських організацій, до якого, наприклад, належить адміністративно-правова регламентація обов'язкової легалізації, та спеціальний адміністративно-правовий статус, до якого, наприклад, належить обов'язкове ліцензування діяльності громадських організацій, що надають послуги медичного характеру [16, с. 8].

О. О. Бригінець відносить до компонентів адміністративно-правового статусу такі блоки як: 1) цільовий, який включає принципи, цілі, завдання та функції цього органу державної влади; 2) структурно-організаційний, що включає регулювання порядку створення, реорганізації, ліквідації, процедури діяльності, право на офіційні символи, лінійну та функціональну підпорядкованість; 3) компетенційний, який включає сукупність владних повноважень стосовно прав та обов'язків, які пов'язані із здійсненням влади, участю в управлінських відносинах, а також право видавати певні акти; підвідомчість правового закріплення об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження [17, с. 7].

Я. В. Журавель пропонує наступне визначення адміністративно-правового статусу органу місцевого самоврядування: «...правове становище цих органів, що випливає

з їх компетенції у сфері управління – завдань, функцій, предметів відання, територіальних меж діяльності кожного окремого органу, повноважень щодо управління справами місцевого значення під свою відповідальність в інтересах та від імені відповідних територіальних громад в межах Конституції та законів України» [18, с. 5].

Ну думку М. К. Золотарьової, головною складовою адміністративно-правового статусу державних податкових інспекцій є компетенція, що доповнюється відповідальністю, завданнями, функціями, організацією (структурою) та порядком діяльності (форми та методи діяльності, порядок створення ДПІ та їх припинення) [8, с. 9].

Таким чином, погляди науковців щодо поняття та елементів адміністративно-правового статусу органів державної влади є досить різноманітні. Як зазначає Н. І. Школьна, це пов'язано з тим, що питання змісту та структури адміністративно-правового статусу певного державного органу має ключове значення для вирішення проблем удосконалення організації його діяльності, визначення ролі та місця в системі органів державної влади і підвищення результативності його діяльності [19, с. 126].

Щодо визначення поняття та змісту адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України, зазначимо, що дане питання не було предметом дисертаційних досліджень, розглядалося науковцями фрагментарно або в рамках ширшої проблематики. Н. І. Школьна, досліджуючи становлення та розвиток Пенсійного фонду України в системі центральних органів виконавчої влади, зазначає, що Пенсійному фонду України властиві всі ознаки, які теорія адміністративного права виокремлює для центральних органів виконавчої влади, а саме: організаційно-відокремлена частина державного апарату, що здійснює від імені та за дорученням держави функції управління, має певну компетенцію, структуру, територіальний масштаб діяльності, створюється в порядку, встановленому законом або іншим нормативно-правовим актом. Адміністративно-правовий статус Пенсійного фонду України визначає його положення в системі органів виконавчої влади та створює умови для забезпечення спроможності Фонду своїми односторонніми діями (актами) породжувати, змінювати або припиняти адміністративно-правові відносини у сфері реалізації соціальної політики держави [20, с. 477]. Підтримуємо дану наукову позицію.

Отже, проаналізувавши все вищевикладене, можна зробити наступні висновки. Особливість адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України зумовлена його структурою, характером діяльності та роллю в соціально-економічній політиці держави. Адміністративно-правовий статус Пенсійного фонду України є комплексним явищем, яке складається з декількох складових. Головним елементом адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України є компетенція, яка містить повноваження (права і обов'язки) та предмет відання. Але виділення лише компетенції в структурі адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України або отождолення таких понять як «компетенція» та «адміністративно-правовий статус» є неправильним, адже аналіз прав, обов'язків та предмету відання не розкриває повністю зміст адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України. Таким чином, при дослідженні адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України вважаємо за доцільне виділити крім компетенції такі додаткові елементи адміністративно-правового статусу Пенсійного фонду України як завдання та функції, відповідальність, організація та порядок діяльності, взаємодія з іншими державними органами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 4 : Н-П. – 2002. – 720 с.
2. Оборотов Ю. М. Теорія держави і права (прагматичний курс) : Екзаменаційний довідник / Ю. М. Оборотов. – Одеса : Юридична література, 2009. – 184 с.

3. Адміністративне право України [Підручник для юрид. вузів і фак. / Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. М. Гаращук та ін.]; За ред. Ю. П. Битяка. – Харків : Право, 2001. – 544 с.
4. Адміністративне право України. Академічний курс : Підруч. : У двох томах : Том 1. Загальна частина / Ред. Колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Видавництво «Юридична думка», 2003. – 584 с.
5. Армаш Н. О. Керівник органу виконавчої влади: адміністративно-правовий статус : Монографія / Н. О. Армаш. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2006. – 172 с.
6. Бачило И. Л. Функции органов управления / И. Л. Бачило. – М. : «Юридическая литература», 1976. – 344 с.
7. Ткаченко А. О. Поняття компетенції державного органу / А. О. Ткаченко // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 192–197.
8. Золотарьова М. К. Адміністративно-правовий статус державних податкових інспекцій в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / М. К. Золотарьова. – Дніпропетровськ, 2009. – 20 с.
9. Подоляка А. М. Адміністративно-правовий статус Державної автомобільної інспекції МВС України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / А. М. Подоляка. – Харків, 2004. – 20 с.
10. Буткевич С. А. Адміністративно-правовий статус Державного комітету фінансового моніторингу України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / С. А. Буткевич. – Дніпропетровськ, 2009. – 24 с.
11. Зезека Н. О. Адміністративно-правовий статус державної служби зайнятості України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / Н. О. Зезека. – Київ, 2009. – 23 с.
12. Пономарьов О. В. Адміністративно-правовий статус Антимонопольного комітету України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / О. В. Пономарьов. – Одеса, 2009. – 18 с.
13. Марченкова С. О. Адміністративно-правовий статус прокуратури України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / С. О. Марченкова. – Київ, 2013. – 21 с.
14. Добкін М. М. Адміністративно-правовий статус виконавчих органів міських рад : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / М. М. Добкін. – Київ, 2009. – 22 с.
15. Карелин К. В. Административно-правовой статус государственного пожарного надзора Российской Федерации : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «административное право ; финансовое право ; информационное право» / К. В. Карелин. – Саратов, 2012. – 21 с.
16. Додіна Є. Є. Адміністративно-правовий статус громадських організацій в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / Є. Є. Додіна. – Одеса, 2002. – 17 с.
17. Бригінець О. О. Адміністративно-правовий статус Державної податкової служби України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / О. О. Бригінець. – Ірпінь, 2011. – 18 с.
18. Журавель Я. В. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / Я. В. Журавель. – Київ, 2008. – 18 с.
19. Школьна Н. І. Адміністративно-правовий статус Мінсоцполітики України : сучасний стан і шляхи вдосконалення / Н. І. Школьна // Право і безпека. – 2012. – № 5(47). – С. 126–131.
20. Школьна Н. І. Становлення та розвиток Пенсійного фонду України в системі центральних органів виконавчої влади / Н. І. Школьна // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 26 (65). – 2013. – № 1. – С. 472–479.

УДК 351.74+342.922

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС УПРАВЛІННЯ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ МВС УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА

Беляков Р.Г.,
здобувач кафедри адміністративної діяльності ОВС
Харківський національний університет внутрішніх справ

У статті адміністративно-правовий статус Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України розглянуто як правову категорію, що характеризує її місце в системі МВС України, визначає межі діяльності її посадових осіб щодо інших суб'єктів правовідносин у сфері боротьби з кіберзлочинністю. Структуру адміністративно-правового статусу Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України запропоновано розглядати у вигляді взаємозалежних та взаємодіючих елементів, об'єднаних у такі блоки: 1) цільовий; 2) структурно-організаційний; 3) компетенційний; 4) відповідальність.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, Управління боротьби з кіберзлочинністю, підрозділи боротьби з кіберзлочинністю, боротьба з кіберзлочинністю, завдання, функції, мета, компетенція, права та обов'язки, юридична відповідальність.

Беляков Р.Г. / АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ СТАТУС УПРАВЛЕНИЯ ПО БОРЬБЕ С КИБЕРПРЕСТУПНОСТЬЮ МВД УКРАИНЫ: ПОНЯТИЕ, СОДЕРЖАНИЕ И СТРУКТУРА / Харьковский национальный университет внутренних дел, Украина

В статье административно-правовой статус Управления по борьбе с киберпреступностью МВД Украины рассмотрен как правовая категория, характеризующая её место в системе МВД Украины, определяющая границы деятельности её должностных лиц в отношении других субъектов правоотношений в сфере борьбы с киберпреступностью. Структуру административно-правового статуса Управления по борьбе с киберпреступностью МВД Украины предложено рассматривать в виде взаимосвязанных и взаимодействующих элементов, объединённых в следующие блоки: 1) целевой; 2) структурно-организационный; 3) компетенционный; 4) ответственность.

Ключевые слова: административно-правовой статус, Управление по борьбе с киберпреступностью, подразделения по борьбе с киберпреступностью, борьба с киберпреступностью, задачи, функции, цель, компетенция, права и обязанности, юридическая ответственность.